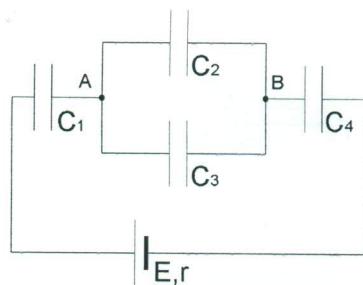

Elektrotehnika

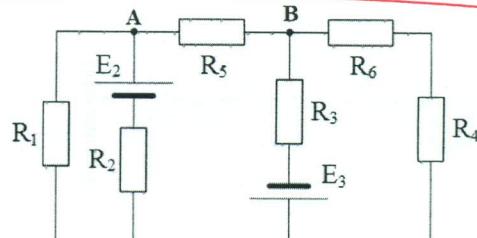
31. avgust 2023.

1. U kolu na Slici 1 odrediti napon U_{AB} i elektrostatičku energiju kondenzatora C_1 i C_2 . Parametri elemenata su: $E = 30V$, $C_1 = 20nF$, $C_2 = 10nF$, $C_3 = 10nF$, $C_4 = 20nF$. Pre povezivanja u kolo, kondenzatori su bili neopterećeni. (20 poena)

Slika 1

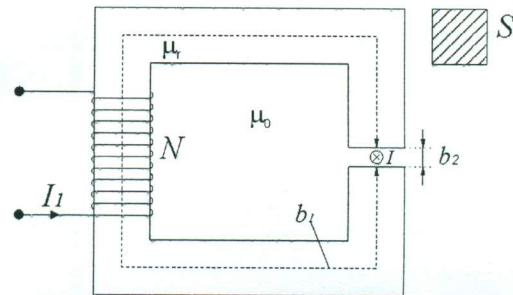
REŠENJE ZAD I.5. 12 ZBIRKE

Slika 2

2. Poznate su sve otpornosti i ems u kolu prikazanom na Slici 2: $R_1 = R_2 = R_3 = R_4 = R_5 = R_6 = 5\Omega$, $E_2 = 20V$, $E_3 = 40V$. Rešiti kolo primenom metode napona između čvorova, a nakon toga odrediti struju kroz otpornik R_5 i snagu generatora E_3 . (20 poena)

3. Na pravougaonom jezgru od feromagnetskog materijala, relativne magnetne permeabilnosti $\mu_r = 1000$, sa vazdušnim procepom širine $b_2 = 2mm$, ravnomođno je namotano $N = 20000$ navojaka, tako da nema magnetnog rasipanja (Slika 3). Dužina srednje linije magnetnog jezgra je $b_1 = 20cm$, a površina kvadratnog poprečnog preseka jezgra iznosi $S = 9cm^2$. Mehanička sila koja deluje na tanak pravolinijski provodnik, postavljen paralelno gornjoj i donjoj ivici proreza, kroz koji protiče struja intenziteta $I = 1A$, iznosi $F = 3 \cdot 10^{-2} N$. Izračunati struju I_1 u navojcima. (20 poena)

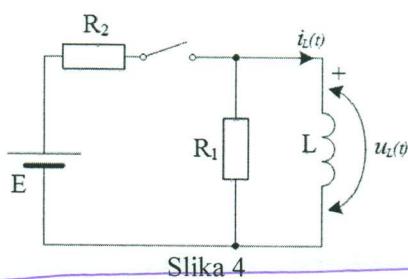

REŠENJE ZADATAK III.12
12 ZBIRKE

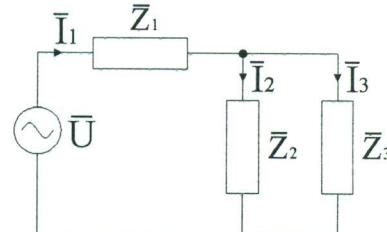
Slika 3

4. U kolu na Slici 4, poznate su vrednosti elemenata: E , $R_1 = R$, $R_2 = 2R$, L . Prekidač Π je otvoren i u kolu je uspostavljeno stacionarno stanje. U trenutku $t = 0$, prekidač se zatvara.

- a) Odrediti izraze za struju i napon kalema nakon zatvaranja prekidača i nacrtati odgovarajuće vremenske dijagrame. (15 poena)
- b) Odrediti trenutak t_1 u kome energija kalema dostiže 25% svoje maksimalne vrednosti. (5 poena)

Slika 4

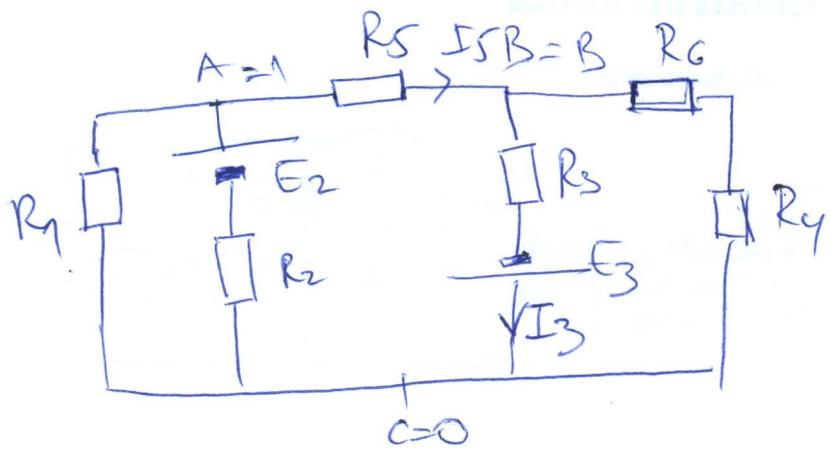
Slika 5

5. Na Slici 5 je prikazano kolo naizmenične struje koje čine naponski generator efektivne vrednosti napona $U = 50V$ i tri potrošača impedansi $Z_1 = (1 - 2j)\Omega$, $Z_2 = (1 - j)\Omega$ i $Z_3 = (1 + 3j)\Omega$. Odrediti:

- a) kompleksne izraze za struje u svim granama kola; (8 poena)
 b) efektivnu vrednost napona na potrošaču Z_1 ; (6 poena)
 c) aktivnu snagu potrošača Z_2 i kompleksnu prividnu snagu potrošača Z_3 . (8 poena)

REŠENJE ZADATAK V.6 12 ZBIRKE

(2)

$$E_2 = 20 \text{ V}$$

$$E_3 = 40 \text{ V}$$

$$R_1 = R_2 = R_5 = R_3 = R_4 = R_6 = 5 \Omega$$

$$1: U_{10} \left(\frac{1}{R_1} + \frac{1}{R_2} + \frac{1}{R_5} \right) - U_{20} \frac{1}{R_5} = \frac{E_2}{R_2}$$

$$2: -U_{10} \frac{1}{R_5} + \left(\frac{1}{R_5} + \frac{1}{R_3} + \frac{1}{R_4 + R_6} \right) U_{20} = \frac{-E_3}{R_3}$$

$$\frac{3U_{10}}{R} - \frac{U_{20}}{R} = \frac{E_2}{R}$$

$$-\frac{U_{10}}{R} + U_{20} \left(\frac{1}{R} + \frac{1}{R} + \frac{1}{2R} \right) = \frac{-E_3}{R}$$

$$3U_{10} - U_{20} = E_2 \Rightarrow U_{20} = 3U_{10} - E_2$$

$$-U_{10} + \frac{5}{2}U_{20} = -E_3$$

$$U_{20} = 3U_{10} - E_2$$

$$-U_{10} + \frac{15}{2}U_{10} - \frac{5}{2}E_2 = -E_3 \Rightarrow \frac{13}{2}U_{10} = \frac{5}{2}E_2 - E_3$$

$$U_{10} = \frac{2}{13} \left(\frac{5}{2}E_2 - E_3 \right) = \frac{2}{13} \left(\frac{5}{2} \cdot 20 - 40 \right) = \frac{2}{13} (50 - 40) = \frac{20}{13} \text{ V}$$

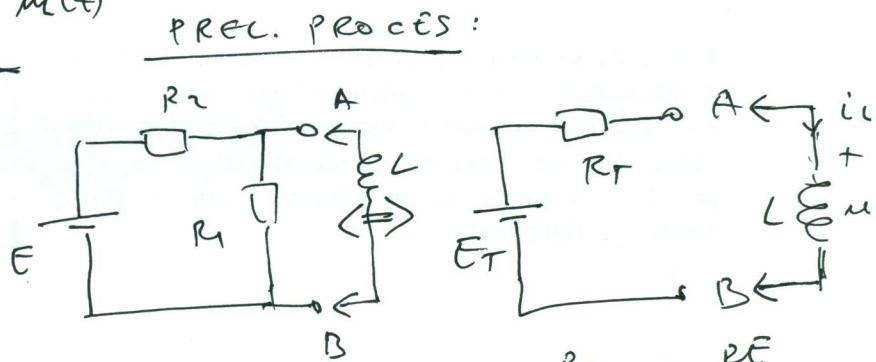
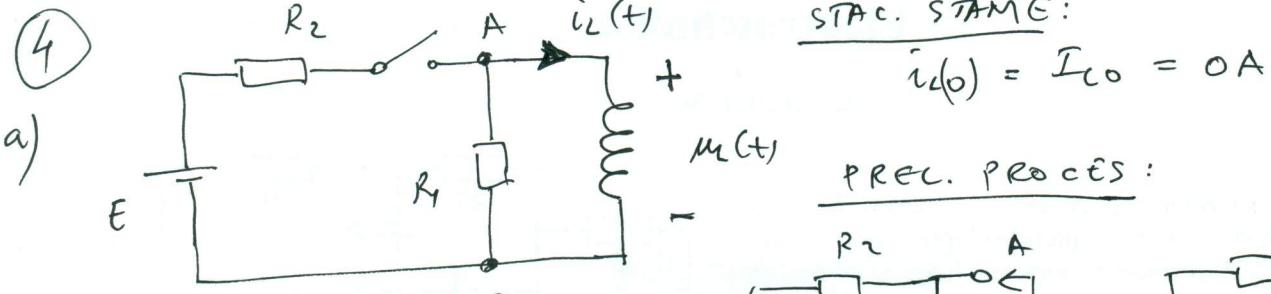
$$U_{20} = 3U_{10} - E_2 = \frac{60}{13} - 20 = \frac{60}{13} - \frac{260}{13} = -\frac{200}{13} \text{ V}$$

$$U_{AB} = U_{10} = U_{10} - U_{20} = \frac{20}{13} + \frac{200}{13} = \frac{220}{13} \text{ V}$$

$$I_5 = \frac{U_{AB}}{R_5} = \frac{220}{13 \cdot 5} = \frac{440}{130} = \frac{44}{13} \text{ A}$$

$$U_{20} = R_3 I_3 - E_3 \Rightarrow I_3 = \frac{U_{20} + E_3}{R_3} = \frac{-\frac{200}{13} + 40}{5} = -\frac{40}{13} + 8 = \frac{84}{13} \text{ A}$$

$$P_{E3} = E_3 I_3 = \frac{64}{13} \cdot 40 = \frac{2560}{13} \text{ W}$$

$$-E_T + R_T i_L + u_L = 0$$

$$R_T i_L + L \frac{di_L}{dt} = E_T$$

$$\frac{di_L}{dt} + \frac{R_T}{L} i_L = \frac{E_T}{L}$$

$$\boxed{\frac{di_L}{dt} + \left(\frac{2R}{3L}\right) i_L = \left(\frac{E}{3L}\right)}$$

$$i_L(t) = A e^{-t/\tau} + B, \quad B = k_0 = \frac{E}{3L} \cdot \left(\frac{2R}{3L}\right)^{-1} = \frac{E}{2R} = B$$

$$\boxed{i_L(t) = -\frac{E}{2R} e^{-\frac{2R}{3L}t} + \frac{E}{2R}}$$

$$I_{20} = A + B \Rightarrow A = -B = -\frac{E}{2R}$$

$$u_L(t) = L \frac{di_L}{dt} = -\frac{E}{2R} \cdot \cancel{k} \cdot \left(-\frac{2R}{3L}\right) e^{-\frac{2R}{3L}t} = \boxed{\frac{E}{3} e^{-\frac{2R}{3L}t} = u_L(t)}$$

b)

$$W_L(t) = \frac{1}{2} L i_L^2(t) = \frac{L E^2}{8 R^2} \left(1 - e^{-\frac{2R}{3L}t}\right)^2$$

$$W_{L\max} = \frac{L E^2}{8 R^2}$$

$$\cancel{\frac{L E^2}{8 R^2}} \left(1 - e^{-\frac{2R}{3L}t_1}\right)^2 = \frac{1}{4} \cancel{\frac{L E^2}{8 R^2}} / \sqrt{2}$$

$$1 - e^{-\frac{2R}{3L}t_1} = \frac{1}{2}$$

$$e^{-\frac{2R}{3L}t_1} = \frac{1}{2} / \ln(2)$$

$$-\frac{2R}{3L} t_1 = -\ln(2)$$

$$\boxed{t_1 = \frac{3L}{2R} \ln(2)}$$

